

og komme i Forbindelse med den kommer man tillige til at nære personlig Interesse for mange iblandt dem paa Grund af deres Dygtighed og Hæderlighed. Det nyter jo ikke her at udtale sig om, hvor Skylden særlig ligger for, at der ikke er opnaaet Enighed. Jeg vil dog derom sige, at om man skal søge Skylden i dette Forhold, kan den saa omtrent siges at ligge lige meget til begge Sider. Jeg kan nemlig ikke gaa ind paa den Anskuelse, som jeg synes ligger i den ærede Ordførers Foredrag, at man skulde komme sammen i Fællesudvalget for at fastholde sine Standpunkter. Nej, man kommer sammen i et Fællesudvalg for at søge at komme til en Forstaaelse, saa vidt man paa nogen mulig Maade kan forene dette med sin Overbevisning og Samvittighed, og jeg kan, det tror jeg i alt Fald, med god Samvittighed sige, at jeg og mine Partifæller her fra Tinget have fuldt ud ladet vor Handlemaade svare til det, jeg her har angivet som Formaalet for Nedsættelsen af et Fællesudvalg, idet vi der have stillet det Forslag, som blev omtalt af den ærede Ordfører, og hvis nærmere Enkeltheder jeg ikke her behøver at nævne, da de Herrer jo have hørt dem. Dette Forslag forlangte jo $\frac{1}{8}$ af Ejendommens Værdi af Landarbejderen i Stedet for $\frac{1}{10}$, og det lod de $\frac{5}{8}$ af Vurderingssummen henstaa uden Afdrag, indtil de $\frac{2}{8}$ vare afdragne, hvilket skulde ske med $\frac{3}{4}$ pCt., idet den samlede Ydelse skulde være $3\frac{3}{4}$ pCt., hvoraf Renten var 3 pCt. Jeg ønsker nu blot at paapege paa den ene Side, hvor nær dette Forslag ligger til Folketingets, og paa den anden Side, hvor let, som det blev antydet, man mente, at man havde villet kunne gaa ind derpaa fra Landstingets Side. Naar vi altsaa se paa dette Forslag i Forhold til det Standpunkt, Folketinget stod paa og fremdeles er kommet til at staa paa, saa stiller det sig saaledes, at det forlanger 100 Kr. mere af Arbejderne for en Ejendom af 4,000 Kroners Værdi, der har været vort Grundlag hele Tiden. Det forlanger altsaa 100 Kr. mere af Arbejderen, og for en saadan Ejendom vil den aarlige Ydelse for Landarbejderen i de første 54 Aar — det er nemlig i Almindelighed den Tid, i hvilken en Kapital bliver amortiseret, naar den aarlige Ydelse er $3\frac{3}{4}$ pCt og Renter og Afdrag, saaledes som jeg har nævnt — være 4 Kr. 50 Øre større end efter Folketingets Forslag, nemlig 112 Kr. 50 Ø. i Stedet for 108 Kr., og derefter vil den blive 87 Kr. 50 Ø. Dette er altsaa set i Forhold til Folketingets Forslag, og

derom vil jeg da sige, at paa de 4 Kr. 50 Ø. kan da ingen tænke paa at lade Forslaget strande. I det hele taget tror jeg, at naar der er Spørgsmaal om en Ejendom af denne Størrelse paa henimod 3—4 Skpr. Hartkorn og 4—5 Tdr. Land, vil en dygtig og flink Landarbejder — og det er dem, her er Tale om — vel kunne præstere en saadan aarlig Ydelse. Hvad det andet Spørgsmaal angaar, er det ikke muligt at sætte en aldeles bestemt Sum, som i og for sig vil være den absolut rette. Nogen rationel Begrundelse derfor vil man ikke kunne finde. Jeg er imidlertid enig med dem, som sige, at der maa sættes en lille Sum, og at man maa se efter Omstændighederne, navnlig i den første Tid, at komme saa langt ned dermed som muligt. Et Skøn vil det jo altid være underkastet, og selvfølgelig er 500 Kr. mere end 400 Kr. Heller ikke dette synes jeg imidlertid, at man kan opstille som afgørende, og det saa meget mindre, som det i og for sig er mig klart, at de ældre Arbejdere med stor Familie, som ikke have andre Resserurcer end deres to Hænder, alligevel som Regel ikke uden Hjælp ude fra ville kunne tage disse Ejendomme. Jeg er nemlig i det hele gaaet ud fra, at naar denne Lov kom frem, vilde der for saadanne flinke Folks Vedkommende let kunne findes den private Støtte, som skulde til, enten gennem Foreninger eller paa anden Maade. Dette er Sagen set fra den Side. Ser jeg den fra den anden Side, nemlig Forholdet mellem min Gruppens Forslag her i Tinget, og det, man fra Landstingets Side antydede at kunne gaa ind paa, lægger jeg Tyngdepunktet i Statens Risiko — noget jeg skal komme tilbage til om et Øjeblik. Forskellen mellem vort Forslag og det, man fra Landstingets Side mente at kunne gaa ind paa, er $\frac{1}{40}$ af Ejendommens samlede Værdi. Dette resulterer ganske simpelt deraf, at det er $\frac{1}{40}$ mindre af Ejendommens Værdi, der forlanges af Arbejderne her, end hvad man fra Landstingets Side mente at kunne gaa ind paa. Det forekommer mig, at heller ikke dette var tilstrækkelig Grund til ikke at kunne enes. Naar imidlertid den ærede Ordfører saa stærkt fremhævede Spørgsmaalet om, hvad Staten ydede, skal jeg dog sige, at dette er et urigtigt Udgangspunkt, thi her er i Virkeligheden ikke efter min Mening Spørgsmaal om nogen stor aarlig Pengeydelse fra Statens Side; det maa vistnok alle være enige om. Her ligger jo imidlertid heller ikke Stridsspørgsmaalet. Tvivlsspørgsmaalene, den Ængstelse, man har fra anden Side